

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น

ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 20 เมตร เปลือกนอกสีดำ แตกเป็นร่องตามยาวลำต้น เปลือกในสีน้ำตาลชมพูอ่อน กระพี้สีขาว แก่นสีน้ำตาลอมดำ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปขอบขนาน กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 8-20 เซนติเมตร ปลายสอบมน โคนมนหรือสอบ แผ่นใบค่อนข้างบาง เส้นแขนงใบข้างละ 10-18 เส้น เส้นใบย่อยเห็นไม่ชัด ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร ใบอ่อนมีขนนุ่มและจะค่อยๆ ร่วงไป ดอกแยกเพศ อยู่ต่างต้น ดอกเพศผู้เป็นช่อสั้น ออกตามง่ามใบ กลีบเลี้ยงและกลีบดอกมีอย่างละ 4-5 กลีบ กลีบเลี้ยงยาว 3-4 มิลลิเมตร เหยียดช่อออก ขอบกลีบเป็นคลื่น โคนกลีบมักไม่เชื่อมติดกันและมีขนนุ่มทั้ง 2 ด้าน กลีบดอกยาว 0.7-1.2 เซนติเมตร โคนกลีบติดกันเป็นรูปแฉกทรงสูง ตอนปลายแยกเป็นแฉกมีความยาวไล่เลี่ยกับส่วนที่ติดกัน ด้านนอกมีขน ด้านในเกลี้ยง ก้านดอกยาว 1-2 มิลลิเมตร มีขนสาทุกทั่วไป เกสรเพศผู้ 8-16 อัน อับเรณูมีขนแซมตามแนวกลาง อาจมีรังไข่ไม่สมบูรณ์ที่มีขนประปรายทางด้านนอก ดอกเพศเมีย สีขาวอมเหลือง ออกเดี่ยวๆ หรือออกเป็นช่อสั้นๆ ตามกิ่งเหนือรอยแผลใบ ทั้งกลีบเลี้ยงและกลีบดอกมีอย่างละ 4-5 กลีบ ลักษณะเหมือนดอกเพศผู้ แต่ใหญ่กว่า ก้านดอกสั้นมากหรือมองไม่เห็น รังไข่ป้อม มีขนสั้นหนาแน่น มี 8-10 ช่อง แต่ละช่องมีออวูล 1 เม็ด ก้านเกสรเพศเมียมีอันเดียวและมีขนสั้นๆ แน่น เกสรเพศผู้ไม่สมบูรณ์ 4-6 อัน ผลป้อมหรือรูปไข่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-3 เซนติเมตร ยาว 2-4 เซนติเมตร ปลายมนหรือบวมเล็กน้อย ผลอ่อนมีขนสั้นๆ แน่น และจะร่วงไปเมื่อผลแก่ วงกลีบเลี้ยงที่รองรับผลมีขนสาทุกแน่นทางด้านนอก ด้านในมีขนนุ่ม ปลายกลีบเหยียดช่อออกและงอแนบไปตามผิวผล ขอบกลีบเป็นคลื่นมาก เส้นลายกลีบอาจเห็นได้รางๆ ก้านผลยาว 2-3 มิลลิเมตร เมล็ดแข็ง รูปจันทร์เสี้ยวหรือรูปไต พบในป่าดิบ ป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น ที่สูงจากระดับน้ำทะเล 10-150 เมตร พบทั่วทุกภาคในประเทศไทย

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.rspg.or.th/plants_data/plantdat/ebenacea/dpilos_๓.htm

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

